

SPISEK KONTROLNIH TOČK PRI NAKUPU RABLJENEGA AVTOMOBILA

(v1.23, 6.marec 2001)

Priporočam, da imate s seboj tole opremo

1. Obleka, s katero se lahko tudi vležete pod avto ali podloga
2. Rokavice, da si ne boste rok umazali
3. Žepna svetilka (delujoča)
4. Magnetek
5. Merilec tlaka v gumah

Prodajalec

1. V kolikor kličete na oglas in prodajalec vpraša za kateri avto pa gre, je po vsej verjetnosti preprodajalec.
2. V kolikor se prometno dovoljenje ne glasi nanj, je verjetno tudi.
3. Če na vas pritiska s kratkim rokom za odločitev, raje premislite še enkrat. Bolje en zamujen dober avto kot kupljen slab!
4. Če stalno govori in odvrta pozornost ali spreminja temo pogovora, bodite pozorni saj je možno, da kaj prikriva.
5. Če vam zatrjuje, da je v zadnjem času vse živo popravil, da bi ga bolje prodal, mu le ne verjemite kar tako. Verjetno avto prodaja zato, ker ga mora stalno popravljati je to (pre-)drago.
6. Če ima avto samo malo časa obstoji verjetnost, da je z njim nezadovoljen. Poskusite ugotoviti vzrok.
7. Če je avto mlad in je prodajalec že tretji, četrti, ... lastnik, je nekaj čudnega s tem avtom. Bodite pozorni.
8. Bodite še posebej previdni, če za avto ni vseh pravih papirjev – prometna, zavarovalna polica, servisna knjižica ali še taka malenkost kot kodna številka za avto radio – le kako ga je sam poslušal?
9. Če na resna vprašanja odgovarja s frazami, ima lahko kaj za bregom. Primeri: Motor zato slabo vžge, ker je mrzlo ali par dni ni bil vožen; slabo se pretikajo prestave pri vseh avtih tega tipa...
10. Če je bil avto zaleten, vztrajajte na tem, da vam pokaže račun popravila (bog si ga vedi, kateri pocar je drugače to nestrokovno popravil ali pa je bil lahko obseg škode večji, kot trdi)
11. Če o kilometraži govori stalno samo o tem, da je po števcu toliko, o drugih indikatorjih pa noče slišat (beri spodaj), potem je v resnici lahko še x-krat več.
12. Če nima/noče dati originalne servisne knjižice oziroma je le-te prazna, lahko kaj prikriva ali pa je nekdo "fušal/pocal" pri avtu.
13. Če v pogodbo ni pripravljen zapisati, da je bil avto nezaleten ali, da bo to pa to pred prepisom še popravil, pozabite na to.
14. Če se pa ni pripravljen peljati z vami na tehničnega ali pa na pooblaščen servis, potlej pa tako ali tako pozabite na ta avto.

Pregled karoserije

1. Je avto umazan? Potem boste težko odkrili manjše nepravilnosti, ki lahko marsikaj pokažejo.
2. Kontrola rje: pogledjte pragove, vzdolžne nosilce, kote notranjih blatnikov, vogale na zunanji strani blatnikov, pogledjte tudi v skrite kote - ne pozabite baterijske svetilke, spodnji robovi vrat in prtljažnika.
3. Ste preverili zaščito podvozja? Posamezna napihnjena mesta nakazujejo rjo.
4. Je zaščita podvozja čisto nova? So deli nanosa drugačne barve? Še posebej na pragovih in robovih blatnikov? Sumljivo...
5. Ste našli debeli nanose kita? Preverite še z magnetkom.
6. Preverite celoten izpuh, če rjavi ali če ima strgane/zlomljene nosilce.
7. Je bil avto zaleten? Bodite pozorni na različne barvne nianse, ostanke laka na vratnih in okenskih tesnilih, na slabo prilegajoča se vrata in pokrove, na zvarjena mesta na podvozju, nosilcih karoserije in blatnikih. Lahko tudi samo kaže na to, da je bil kje kakšen rjast flek "prešprican".
8. Če so špranje v vratih in pokrovih zelo očitno različnih širin, je bil avto verjetno poškodovan.
9. Preverite vsa gumijasta tesnila (okna, prtljažnik, vrata in strešno okno). Če ne tesnijo, bo rjavelo (če že ne).
10. Sumljivo je tudi, da avto nima nobenih pikic na maski oziroma na sprednjem pokrovu, ima pa dovolj prevoženih kilometrov.
11. Če so žarometi (reflektorji) mat, zarjaveni ali pa so svetila od znotraj zarošena je verjetno, da ne tesnijo. To je običajno precej drago, ko ti na naslednjem tehničnem to zavrnejo...
12. Dvignite preproge v kabini in prtljažniku. Če je pod njimi vlažno ali plesnivo boste verjetno v vogalih našli tudi rjo.

13. Ali je profil na gumah v redu (vsaj štiri milimetre globok)? Bodite na kvaliteto gume še posebej takrat pozorni, če je bila stranice gume "poplajhana" s črno barvo.
14. Če ima avto manj kot 50.000 km in nove gume, preverite, zakaj – pozimi mora voziti na zimskih, polet na letnih? Če je menjal zaradi "dirkaške" vožnje prav, če je pa vozil več, kot vam "govori" števec tudi prav, vendar ne za vas!
15. Ali so velikosti gum, tip in proizvajalec na vseh gumah isti? Tudi na rezervni gumi?
16. Ali ima rezervna guma dovolj tlaka? Če je prazna, je lahko preluknjana.
17. Ali ustrezajo velikosti gum tistim v navodilih? Če so prevelike oziroma preširoke, preverite končnike – tehnični?
18. A so poleti oz. zgodaj jeseni monitirane zimske gume? Zakaj? A so letne totalno fuč ali celo posnete?
19. Preverite kako je z garancijo proti prerjavenju! Garancijo lahko verjetno uveljavljate samo takrat, če je bil avto redno kontroliran pri pooblaščenem servisu (izpolnjena servisna knjižica!!).
20. Se hočete res prepričati, a je bil popravljen, klepan oz. barvan? Za nekaj jurjev si kupite GlassMeter (ali pa kje sposodite) in z njim premerite vse površine avta – tam, kjer je meritev najmanjša je verjetno originalna barva. Če pa meritev precej naraste, si pa lahko mislite svoje.

Pregled podvozja in koles

1. Ali so gume enostransko zvožene? Ali so poškodovane obese, ali je zamaknjena karoserija po nesreči – napraviti bo potrebno optiko koloteka, lahko je tudi kaj hujšega.
2. V enakomernih razmakih zvožen profil na gumah – verjetno so okvarjeni blažilniki.
3. Preverite blažilnike – pogledjte, če so sledi olja oziroma vlage. To ni dobro, saj pušča.
4. Preverite, če imajo kolesa "luft": z rokami krepko zatresite kolesa. Če imajo "luft" potem so verjetno ležaji obrabljeni.
5. Preverite, koliko mrtvega hoda ima volan: pri naravnost stoječih prednjih kolesih se sme volan zaverteti za največ dva prsta, ne da bi se kolesa premaknila. Če je več, so lahko končniki obrabljeni ali pa volanski prenos (zobata letev...). Najbolje je, da zavrtite volan, ko je motor ugasnjen. Če kaj poka ali škrtta bo tudi treba kaj še popraviti na tem avtu.

Test zavor

1. Preverite, da zavorni koluti nimajo žlebov (odmontirajte kolesa, če je potrebno).
2. Preverite zavorne diske, da ugotovite, koliko so zrabljeni – normalna obraba nekako pomeni 0.6-0.7 mm na 100.000 km. Običajno je na znanji strani diska rob, kjer zavorna obloga ne pritiska, na katerem se da izmeriti obrabo. Lahko pa, da so diski novi, vprašajte zakaj!
3. Ali so zavorne obloge vsaj pet milimetrov debele?
4. Zavorni pedal se tudi pri daljšem pritisku ne sme podati do dna ("do pleha"). Če se, ima zavorni sistem "luft", ali pa pušča – zavorni cilindri ne tesni.
5. Preverite, če je dovolj zavorne tekočine v posodi!

Pregled motorja

1. Pregledjte motorni prostor – predvsem na spodnji strani mora biti suh in relativno čist
2. Če je motorni prostor zaoljen oziroma popolnoma "zasvinjan" ali pa, če je sterilno čist: nekaj je verjetno narobe – minus točke
3. Preverite cevi in hladilnik, če tesnijo. Sledi vodnega kamna kažejo mesta, kjer ne tesni.
4. Preverite hladilno tekočino, ne sme biti umazana od motornega olja oziroma rje. Če je je premalo, tudi ni dobro.
5. Preverite nivo olja. Lesketajoči delci na kontrolni palici kažejo na obrabljene ležaje ojnice.
6. Pogled še na obesek od servisa pri zadnji menjavi olja. Če datum in kilometri nekako ne gredo skupaj s števcem, je nekaj čudnega, a ne?
7. Vžgite motor. Ali takoj vžge in teče enakomerno? Pri vžigu preverite merilec temperature – če kaže normalno delovno temperaturo, so ga že prej ogreli.
8. Ali trdo klenka? Lahko je okvara motorja.
9. Ali se pri delujočem motorju hladilna tekočina peni (kot gazirana voda) – verjetno je okvarjeno tesnilo glave motorja.
10. Odprite pokrov za dolivanje olja – če vidite, da se kadi, potem lahko, da batni obročki ne tesnijo – pazi, generalka motorja je lahko nujna
11. Preveri, če tesni izpuh? S krpo ali s podplatom zatesni izpuh. Če tesni, bo motor po nekaj sekundah ugasnil.
12. Preverite akumulator: prižgite hkrati vse porabnike elektrike v avtu, akumulator to mora brez težav zdržati.
13. Ohišje baterije ne sme kazati nobenih razpok ali poškodb, kontakta morata biti dobro namaščena.

Test pogonskega sklopa (menjalnik, sklopka, diferencial, pogoske osi)

1. Test sklopke 1: Na mestu in pri delujočem motorju pretikajte v različne prestave. To mora iti lahko in brez škrtanja. Če ne, potem sklopka ne spusti povsem.
2. Test sklopke 2: Zategni ročno zavoro, pretaknite v drugo prestavo in poskusite z zategnjeno zavoro speljati. Če motor ne crkne, potem sklopka drsi.
3. Test sklopke 3: Pretaknite v prvo prestavo, počasi spuščajte pedal sklopke, ne da bi pritiskali na plin. Po približno dveh tretjinah hoda sklopke se mora avto počasi začeti premikati.
4. Pedal sklopke sme imeti največ tri centimetre mrtvega hoda.
5. Preverite mrtvi hod pogonskih osi: poskusite jih z roko zavrteti sem in tja. Mrtvi hod naj bi bil minimalen, še bolje pa je, če ga ni.
6. Preverite manšete na pogonskih gredeh (no, ne samo tukaj, povsod), če tesnijo. Če ne, lahko prodreta umazanija in vlaga. Potem sledijo lahko dragi servisi - samo pogledjte paniko okoli VW Passatov iz prvega polletja 1998.

Pregled notranjosti vozila

1. Preverite, da delujejo prav vse kontrolne lučke in stikala.
2. Ali je v avtu priložena knjižica z navodili za uporabo? Kaj pa navodila od radia?
3. Ali lahko sedeže prestavite v vse možne položaje?
4. Ali so varnostni pasovi in njihove pritrditve v redu? Če so pasovi umazani ali celo ob robovih nacefrani (obrabljeni), ali pa se ne navijajo več nazaj, potem bi jih bilo dobro zamenjati. To kaže pa tudi na to, da ima avto verjetno že precej kilometrov za seboj.
5. Odstranite prevleke sedežev in preverite originalne prevleke. Če so že močno obrabljene, ali so sedeži močno vdrti ali pa se še sedeži majejo na vodilih, lahko iz tega sklepate na močno rabo vozila (veliko kilometrov).
6. Preverite gumijaste obloge pedalov. Močna obraba pedalov kaže na veliko kilometrino oziroma na pogosto rabo na kratkih progah. Bodite pozorni tudi pri čisto novih gumicah. Tu verjetno poskušajo prikazati kot, da je avto zelo malo rabljen.
7. Pri kabrioletih nujno preverite platneno streho. Večkrat jo odprite in zaprite.
8. Preverite pri njih tudi, če vse tesni oziroma, če so kakšne poškodbe na ogrodju strehe.
9. Če je avto od kadilca, vi pa ne kadite, dobro razmislite. Kar nekaj časa bo trajalo, da se bo (mogoče!!!) cigaretni smrad razkadil.
10. Če radio ni originalen preverite, kako je priklopljen? Slabi spoji na radiu so že pozročili kakšen požar na avtu.
11. Preveri, če je v avtu najnujnejše orodje (dvigalka, ključ)! Kaj pa rezervne luči, trikotnik in prva pomoč?

Papirji

1. Preverite številke motorja in šasije, če se ujemajo s tistimi na papirjih. Nekateri modeli imajo številko šasije tudi drugje. VW Golf, recimo, ima številko pod podlogo na tleh ob sovoznikovih vratih. Vse številke se morajo ujemati.
2. Preverite, če je prodajalec tudi lastnik vozila. Če ni, mora imeti pisмено pooblastilo za prodajo tujega vozila (žal ne vem, če mora biti le-to overjeno pri notarju)
3. Pogledjte, da so na papirjih iste številke kot na pogodbi.
4. Od prodajalca morate dobiti vsaj dva oziroma raje tri originalne (!!!!) ključe. Po nakupu preverite zunanja ogledala in blatnike, če v njih ni skrit kakšen "rezervni" ključ, da jim čez N-mesecev ne bo treba stekla razbijati! Novejši avtomobili imajo še kakšen plastičen ključ, ali pa mikro ključ, ki naj bi pasal v denarnico (ključ, ki nima plastičnega prijemalnega dela).
5. Preverite dokumente precej natančno, če so vse številke jasno zapisane, če so žigi nerazpacani, da ni bilo kaj radirano ali popravlano na papirjih...

Testna vožnja

6. Osnovno pravilo: vozite vi sami! Relacija mora biti dovolj dolga, da prevozite tudi kakšno slabšo cestišče. Pazite na to, da se ne vozite z neregistriranim avtom.
7. Med vožnjo izklopite radio in ventilacijo, tako vam ne bodo ušli neprijetni glasovi, šklopotanja in škripanja.
8. Ali je hladen (!) motor takoj vžgal?
9. Potem, ko je motor ogret, ne sme ugasniti v prostem teku in mora spontano poskočiti, ko pritisnete na plin, drugače je nekaj narobe z vbrizgom, vplinjačem ali vžigom.
10. Močno pospešite, pri tem ne sme kovinsko šklopotati (kaže na okvaro batov oziroma odmične gredi).
11. Med vožnjo na hitro odvezemite plin. Če poka iz izpuha, potem prihaja neizgoren bencin v izpuh (ventili ne tesnijo ali pa je defekten vžig).

12. Poglejte v vzvratno ogledalo. Če se kadi za avtomobil, ko odvezmete plin, potem so lahko vodila ventilov ali batni obročki obrabljeni. Posledica: velika poraba olja, pri avtomobilih s katalizatorjem boste verjetno morali kmalu zamenjati katalizator.
13. Ali pretikate prestave lahko in brez zatikanja? Najpogosteje opazite škrtanje med pretikanjem navzdol v drugo prestavo.
14. Med vožnjo odvezmete plin pri vtaknjeni katerikoli prestavi. Če menjalnik tuli, ko zavira avtomobil, so verjetno zobniki obrabljeni.
15. Če škrtanje pri hitrem pretikanju, so sinhronski zobniki obrabljeni/poškodovani.
16. Poslušajte diferencijal: če tuli, so zobniki/planeti verjetno obrabljeni.
17. Preizkus kardanske gredi: v nižji prestavi na hitro odvezmete plin in takoj spet pospešite. Če poka ali škrtanje imajo križni zglobovi preveč "lufta".
18. Test podvozja: vozite po luknjasti cesti. Če podvozje zelo šklopota je lahko nekaj narobe z vodili/premami ali pa blažilniki niso dobro pritrjeni (popuščeni vijaki).
19. Če avtomobil plava, so blažilniki obrabljeni.
20. Če volan na ravni cesti vibrira oziroma, če celo trza, so lahko platišča poškodovana ali pa kolesa niso scentrirana.
21. Test zavor: na ravni prazni cesti pri hitrosti 30-40 km na uro spustite volan in močno zavrite. Avtomobil mora zavirati naravnost! Vendar bodite pozorni, ob okvarjenih zavorah lahko hitro pristanete v jarku ali pa občestni svetilki – krivi ste pa vi, ne avtomobil!
22. Pri tem testu zavor ne smete slišati nobenih kovinskih zvokov, drugače sledijo draga popravila.
23. Test ročne zavore: pri zelo majhni hitrosti zategnite zavoro, zadnja kolesa morajo takoj blokirati. Vendar pozor, nekaterim "francozom" deluje ročna zavora na sprednja kolesa.
24. Preverite ventilacijo in gretje. Poslušajte, če kaj ropota. Ali mogoče gretje smrdi?
25. Če imate čas in voljo se odpeljite v pralnico, da vidite, če strešno okno in ostala okna, pa tudi tesnila vrat in pokrovov tesnijo.

Za osnovo sem vzel več virov ("Avto, Motor und Sport", "Focus", "Stern", internetne vire, kolegi...) in marsikaj priredil, nekaj izpustil in tudi nekaj dodal. Za vse tipkarske napake ne odgovarjam (priznam pa, da sem jih naredil). Datoteka je namenjena temu, da kupite čim boljši avtomobil in ne za to, da bi se kregal ali celo pravdal z vami. Ne prevzamem nikakršne odgovornosti za "šljive" in "šamarje" prodajalcev, kot tudi ne, če boste potem vseeno kupili zanič avtomobil, kakšnega uničili ali poškodovali med testiranjem.

Glede na to, da nisem niti avtomehaničar, niti avtomobilski prodajalec Vas prosim, da pripombe, želje, dopolnila in popravke pošljite prosim na moj e-mail s Subjektom »RabljenAvtoText«:

Boris Gašperin (gaso@hermes.si).